

Vendégek Greifswald-ból

A greifswaldi Ernst-Moritz Arndt Egyetem delegációja Szegedre látogatott január közepén Werner Imig rektor vezetésével.

A vendégeket fogadta dr. Antalffy György a JATE rektora. A greifswaldi intézmény képviselői megbeszéléseket folytattak az egyetem állami- és társadalmi szervezeteinek vezetőivel és aláírták a két egyetem 1979-1980. évre szóló együttműködési munkatervét.

A megállapodás értelmében a két intézmény munkamegosztáson alapuló tudományos együttműködést folytat a marxizmus-leninizmus, a neveléstudomány, a kémia, a biológia és a geológia területén. Ennek részletezett feladatait az illető tudományterületek vezetői külön-külön megállapodásokban rögzítik.

Az egyetemek kölcsönösen informálják egymást a tervezett konferenciákról, szimpóziomokról, egyéb tudományos rendezvényekről, meghívják a testvéregyetem kutatóit, biztosítják a tudományos információkat, publikált dolgozatok cseréjét. Együttműködik a két egyetem számítógépes központja, sor kerül a meghívott előadók és hallgatók cseréjére. A már hagyományos építőtábori együttműködés is bővíti a JATE KISZ-bizottsága háromhetes nyári TDK-táborra hívja meg a greifswaldi egyetemistákat.

Az egyetemek vezetősége támogatja a művészeti és sportcsoporthoz a testvéregyetemen való szereplését, segíti a párt- és ifjúsági szervezetek együttműködését.

A vendégek január 18-án látogatást tettek a Szegedi Orvostudományi Egyetemen, ahol dr. Petri Gábor rektor és dr. László Ferenc az egyetemi pártbizottság titkára fogadta őket. A megbeszélésen áttekintették a két egyetem kapcsolatát, megállapították, hogy az együttműködés jól fejlődik és jóváhagyták az idej programot.

Felső képzés a greifswaldi delegáció és a JATE vezetőinek tárgyalásán, alsó képzés az orvosegyetemi látogatáson készült. (Fotó: Kun Sándor)

DR. VASS ISTVÁN

A „fényes szellők” nemzedékének tagja volt. Nemcsak mint kortárs, a fogalom szűkebb, ugyanakkor legtágabb értelmezésében is. Nemzedékének ahhoz a csoportjához tartozott, amelynek tagjai a gazdasági, társadalmi, politikai és kulturális élet legkülönbözőbb területein kiemelkedő szerepet vittek az új szocialista Magyarország megteremtésében.

Élete e Tisza-tájról indult el, keményen kivívott, szép eredményekkel, reményekkel. Ugyanitt is ért véget közlekedési szerencsétlenség miatt.

Szentesen született kubikos családból s ehhez az örökséghez és a szocializmusba vetett hitéhez haláláig hű maradt. Mindvégig kitűnő tanuló volt. Mint nagydiák, a nyári szünidőkben kemény földmunkán dolgozott, hogy ezzel is könnyítsen szülei helyzetén. A régi rendszer összeomlása új távlatokat nyitott meg előtte. Döntő része volt a szentesi népi kollégium megszervezésében, amelynek ő volt első titkára. 1947-ben lett a párt tagja. Egyetemi tanulmányait mint történelem szakos a Szovjetunióban végezte. A Leninről híres kazanyi és a Rosztov-Don-i egyetemen tanult kitűnő eredménnyel. Hazatérve az MDP Pártfőiskoláján dolgozott tanárként, utána pedig mint a Párt Tudományos és Kulturális Osztályának történelemreferense.

1957 óta a JATE BTK Ői- és Legújabbkori Egyetemes Törté-

neti Tanszékének adjunktusa volt. A Népközvetítés aranygyűrűs doktorává avatták. Előadásait, szemináriumait magas szakmai színvonal és következetes világnézeti szilárdság jellemezte. A problémákat is őszintén feltáró és elemző módszere nagy hatással volt tanítványaira.

Töprengő, önmagával néha a meghasonlottságig elégedetlen egyéniség volt. Semmi sem állt távolabb tőle, mint egyéni érdekeinek előtérbe helyezése. Sokoldalú műveltséggel rendelkezett, s ezt állandóan tudatosan fejlesztette. Őszintén szocialista és internacionalista volt, s épp ezért szerette nagyon szűkebb hazáját is. A megyei lapokba írt remek stílusú cikkei ezt világosan bizonyítják.

Tudományosan a II. világháború előzményeit kutatta. E témakörből jelentek meg tömör, igényes írásai. Nagy témája: A fasiszta Németország Kelet- és Délkelet-európai stratégiája 1933-1941. E témakör kutatásán 1975-ben több hónapig szovjet könyvtárakban és levéltárakban dolgozott. Élete nagy élménye volt Majszkijjal, a kiemelkedő műveltségű és jelentőségű szovjet diplomatával való találkozása.

Amit tett, csakán is maradandó. Egyik kedves költőjének, Váci Mihálynak szavai találatlanul jellemzik az ő sorsát is:

„Egy emberöltőt éltem
[— de a sorsom
történelem és ezerérvnyi!”

M—y. E.

Új rendelet a szakképzésről

Az egészségügyi miniszter a szakorvosképzésről és továbbképzésről új rendeletet hozott. Az általános orvosok a jövőben a korábbi 33-mal szemben 57 szakmában szerezhetnek szakorvosi képesítést. Egyetemi diplomájuk megszerzése után négy, illetve öt évi további tanulás után alap-, illetve első szakképesítésként az eddig 27 helyett 29 közül választhatnak. Speciális listái lehetnek — a többi között — a belgyógyászatnak, a szemészetnek, a sebészetnek, az ideggyógyászatnak, a gyermekgyógyászatnak, a fertőző betegségeknek az igazságügyi orvostannak a klinikai laboratóriumi munkának, a mentő-, repülő-, a társadalomorvostannak. Újabb 2 vagy 4 évi tanulás szükséges ahhoz, hogy második, úgynevezett répitett szakképesítést szerezzenek. A választási lehetőségek — köztve az orvostudomány differenciálódását, valamint a gyógyítóhálózat fejlődését — elsősorban e téren bővültek: az eddigi 6 helyett 28-ra. A fül-orr-gégegyógyászok például tovább specializálódhatnak audiológusnak, foniaternak, valamint csecsemő és gyermek fül-orr-gégegyógyásznak. Sebészeti alapszakma szükséges ahhoz, hogy a speciális területek iránt érdeklődő szakemberek például ér-, gyermek-, szív- vagy mellkassebészek legyenek. Az új jogszabály lehetővé teszi a szakképesítés

szervezett formában történő megszerzését, egyebek között iskolaegészségstanból és ifjúságvédelemből, gyermek-tüdőgyógyászatból, orvosi mikrobiológiából, plasztikai-égési sebészetből és a trópusi betegségek ismeretéből is.

Az eddigi 6 helyett 12 szakágban specializálódhatnak a gyógyszerészek. Szakgyógyszerész képzést szerezhetnek például a gyógyszerhatástan, a mikrobiológiai gyógyszerellenőrzés, a gyógyszerügyi igazgatás tudományából és gyógyszerészetből.

A rendelkezés értelmében szakosodhatnak ezúttal a fogorvosok és a higiénikus orvosok is. A fogorvosok 2-4 évi tanulás után a fog- és szájbetegségek, a szájszűrés, a gyermekfogászat, valamint a gyermekfogászat és fogszabályozás szakorvosai lehetnek. A higiénikus orvosok speciális ismereteket szerezhetnek többek között közegészségtanból, járványtanból, a fertőző betegségekből, az orvosi mikrobiológiából, társadalomorvostanból.

Az ellátásban dolgozó 26 ezer orvosnak mintegy 75 százaléka rendelkezik jelenleg szakorvosi minősítéssel, és ez nemzetközi összehasonlításban is elismerésre méltó eredmény. Néhány szakmában mégis hiány van szakorvosokból. Kevés például a hi-

giénikus orvos, a szemész, az üzemorvos, a laboratóriumszakorvos, a kóroncog, a röntgen-szakorvos. A gyógyítás a jelenleginél lényegesen több altató szakorvost és idegsebészt igényel.

A rendelet előtérbe állítja az egyetemi képzés és a szakképzés egységét, mintegy hangsúlyozva, hogy az oktatás nem fejeződik be a diploma megszerzésével. Az elméleti képzés mellett nagyobb súlyt kap a gyakorlat. Ahhoz például, hogy valaki a belgyógyász szakképesítést megszerze egy hónapot klinikai, laboratóriumi, öt hónapot körzeti orvosi vagy üzemorvosi munkakörben, három hónapot pedig kórházi fertőzőosztályon kell eltöltenie, s ezenkívül részt kell vennie transfúziós, valamint EKG-tanfolyamon is. A szakmai szakképesítés előfeltétele feléves szakrendelési gyakorlat; a leendő csecsemő- és gyermekgyógyász pedig három-három hónapig ismerkedik kórházi fertőzőosztályon és gyermekkorzetben vagy iskolaorvosi munkakörben későbbi munkájával.

Az orvosok és a gyógyszerészek továbbképzését is egységesítették. A jövőben minden szakember az egyéni tanulással — legalább ötvenként szervezett bentlakásos tanfolyamokon köteles felfrissíteni szakmai és ideológiai ismeretét.

A JATE nemzetközi kapcsolatairól

Felsőoktatási intézményeink nemzetközi kapcsolatai szerves részét képezik a hazánk politikája által meghatározott sokoldalú integrációs folyamatoknak. Érvényesülnek bennük a szocialista országokat szorosabbá fűző kapcsolatok, s azok az alapelvek is, melyeknek értelmében minden lehetőséget meg kell ragadni a külkapcsolati tevékenységi formák fejlesztésével és bővítésével a legáltalánosabb nemzetközi értelemben vett békés egymásmellett élés érvényesítésében. Az MSZMP József Attila Tudományegyetemi Bizottsága decemberi ülésén az vizsgálta, hogy tudományegyetemünk külkapcsolatai hogyan szolgálják ezeket a törekvéseket.

A beszámoló megállapította, hogy fokozódott a tervszerűség és mennyiségi növekedés is tapasztalható az utóbbi években az egyetemnek a szocialista országokkal fenntartott kapcsolataiban. Tudományegyetemünk közvetlen, társegyetemi kapcsolatban áll a Szovjetunió Odesszai Állami Mecsnyikov Egyetemével, a Leningrádi Herzen Pedagógiai Főiskolájával, az NDK-ban a Greifswaldi Ernst-Moritz Arndt Egyetemen, a jogi kar pedig a Lipcei Karl Marx Egyetem Jog Szekciójával. Lengyelország társegyetem a Lodzi Egyetem, Romániában a Temesvári Egyetem, Jugoszláviában a Novi-Sádi Egyetem, Bulgáriában pedig a Plodivi Egyetem. Megtették már a lépéseket a finnországi Turku egyetemével való kapcsolat felvételére. — Az együttműködésnek ez a formája igen jelentős az egyetem nemzetközi kapcsolataiban. A testvéregyetemekre történő kiküldetések az összes kiutazás 30%-át teszik ki, az anyagi ráfordítás viszont az összköltségnek csak 10%-át. Az együttműködésre biztosított keret összességében igen számottevő, évente 26 hónap.

Az egyetem jelentős szerepet vállalt a KGST együttműködési témák kutatásában, koordinálásában. Az MTA mind nagyobb számban és egyre több témával vonja be a tanszék vezetőit a multilaterális probléma-bizottságokba, s az ilyen tevékenység következtében hasznos együttműködések születnek a JATE és a szocialista országok különböző intézményei között. — A Magyar Tudományos Akadémia jelentős mértékben támogatja azt is, hogy az egyetem tudományos fókuszokkal rendelkező oktatói és kutatói kiküldetést kapjanak tanulmányutakra, konferenciákra mind a szocialista, mind a tőkés országokba. Ugyanakkor jelentős az olyan kiküldetések száma, amelyek más szervek — pl. a MTESZ, a Bolyai Társulat, az Eötvös Loránd Fizikai Társulat, az OAB — finanszíroznak. — Az egyetem egyéb nemzetközi kap-

csolataiban nagy szerepet játszik az oktatók, kutatók magánkezelésén alapuló, nagyrészt személyes kapcsolata is. — A tőkés országokkal való kapcsolatok zöme kultúregyezményes keretben születik ösztöndíjas tanulmányutak során, amikről oktatóinknak jó a tapasztalata. Hasznosnak bizonyulnak azok az együttműködések, amelyek a Kulturális Kapcsolatok Intézete és valamely tőkésország intézménye közötti megállapodás keretében realizálódnak az egyetem szakemberei számára. — A fejlődő országokkal való kapcsolatok fejlesztésében is komoly szerepet játszik a KKI, továbbá az UNESCO és a TESCO. A fejlődő országok támogatásához az egyetem megadja a kért segítséget, részt vesz a hallgatók képzésében, az onnan érkező vendégek tudományos programjának megvalósításában és káderképzésükben.

Megállapítja a testület elé került összegzés, hogy a tanszék és az oktatók tudományos tevékenységének nemzetközi elismerését jelzi az, hogy mind többen vesznek részt a nemzetközi tudományos szervezetek munkájában. Ennek haszna egyrészt folyamatos tájékozódás a tudomány legfrissebb eredményeiről, másrészt saját eredményeik nemzetközi fórumokon történő ismertetése. Mind jelentősebb szerepet játszik az egyetem külső kapcsolataiban a hazai nemzetközi tudományos rendezvényeken való részvétel, illetve ilyen tanácskozások rendezése a JATE-n. Az OM és az egyetem erkölcsileg és anyagiilag támogatja a hazai nemzetközi tudományos tanácskozások szervezését és törekszik továbbfejlesztésükre. Ennek érdekében elkészült az egyetem hároméves (1978-1980.) hazai nemzetközi konferencia terve.

Foglalkozott a beszámoló a külföldi vendégek meghívásának és fogadásának problémáival is, és áttekintette a nemzetközi kapcsolatok pénzügyi támogatását is. Megállapította, hogy a nemzetközi kapcsolataik fejlődésétől elmaradt az anyagi támogatás növekedésének üteme. Az e téren még meglévő problémák megoldásához jelentős segítséget remél az egyetem a jövőben mindenekelőtt az OM-tól és az MTA-tól, ugyanakkor kívánatosnak látszik az is, hogy a karok fejlesztési alapjukból külön keretet hozzanak létre a külföldi konferenciák támogatására.

Az egyetemi hallgatók nemzetközi kapcsolatait áttekintve elemelte a beszámoló az V. éves orosz és német szakos hallgatók öthónapos kötelező részképzésének problémáit. Megállapították, hogy több év tapasztalata azt mutatja, hogy ez a részképzés nem hozta meg a várt szakmai eredményt, ezért napirenden

tartják a részképzés reformját. Felhívták viszont a figyelmet arra, hogy a nem orosz szakos részképzés Szovjetunióbeli lehetőségeit nem használja ki az egyetem megfelelően. Ugyanakkor fejlődtek, bár még nem problémamentesek a külföldi szakmai gyakorlatok. Fontos feladat a hallgatók szakmai, tudományos cseréjének bővítése, a diákköri cserék rendszeresebbé tétele és a KISZ által indított tudományos diákköri tábor fejlesztése. Ezekben a kapcsolatokban jelentős szerepet vállal az egyetem KISZ-szervezete. A JATE KISZ-bizottsága egyre fejlődő külügyi tevékenysége során, több külföldi egyetem ifjúsági szervezetével létesített és tart fenn kapcsolatokat. Jelenleg öt külföldi felsőoktatási intézmény ifjúsági szervezetével és két NDK-beli üzemmel működnek együtt. Tevékenységük egyik legfontosabb területe a JATE KISZ-bizottsága Nemzetközi Építőtábori Központja, a hallgatók nyári stralsund és meissen munkájának megszervezése, valamint az egyetem öntevékeny művészeti csoportjai nemzetközi kapcsolatainak irányítása, támogatása.

Az egyetem szervezett bizottságának nemzetközi kapcsolatait az utóbbi években egyenletesen fejlődtek. Különösen a Greifswaldi Ernst-Moritz Arndt Egyetemen és a Lodzi Egyetemen. E kapcsolatok keretében kerül sor csoportos és családi üdültetés, valamint gyermek-üdültetés megszervezésére, illetve sportcsoporthoz cséréjére. Az elmúlt évben cseréüdültetésről szóló megállapodást kötöttek az Odesszai Mecsnyikov Egyetemmel is.

Az MSZMP JATE Bizottsága a nemzetközi kapcsolatokat áttekintve és megvitatta megállapította, hogy az az egyetemi olyan szerves tevékenységi területévé vált, amely hatékonyan segíti az oktató-nevelő és tudományos munkát. A testület helyesli, hogy a kapcsolatok bővítésének tendenciái erősödjek, s határozatot hozott arra, hogy a kapcsolatok fejlesztésénél továbbra is a szocialista országokkal, különösen a Szovjetunióval való együttműködés szélesítését kell elsődlegesnek tekinteni. Fokozni kell a hatékonyabb együttműködési formák alkalmazását, főleg a közvetlen kapcsolatokat és az együttes kutatásokat. Szorgalmazni kell a nemzetközi kapcsolatok anyagi és szervezési feltételeinek javítását. Tovább kell fejleszteni a nemzetközi kapcsolatok tervszerűségét, s javítani kell a külföldi tanulmányutak nyelvi és szakmai előkészítettségét. A testvéregyetemekkel való együttműködés fejlesztése érdekében pedig az egyetemek karainak, egységeinek és tanszékeinek nagyobb szerepet kell vállalniuk.